UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

11 päivänä toukokuuta 2010 *

Asiassa T-121/08,

PC-Ware Information Technologies BV, kotipaikka Amsterdam (Alankomaat), edustajanaan asianajajat L. Devillé ja B. Maerevoet,

kantajana,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehenään E. Manhaeve, avustajanaan asianajaja P. Wytinck,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

jossa kantaja ensisijaisesti vaatii kumottavaksi komission 11.1.2008 tekemän päätöksen hylätä kantajan tarjouskilpailussa DIGIT/R2/PO/2007/022 tekemä tarjous ja toissijaisesti vaatii korvausta kantajalle komission menettelystä aiheutuneeksi väitetystä vahingosta,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja I. Pelikánová sekä tuomarit K. Jürimäe (esittelevä tuomari) ja S. Soldevila Fragoso,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Plingers,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 7.7.2009 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

A *Yhteisön säännöstö*

1 Euroopan komission tavarahankintojen tekomenettelyihin sovelletaan Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25.6.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 (EYVL L 248, s. 1; jäljempänä varainhoitoasetus) ensimmäisen osan V osaston säännöksiä ja varainhoitoasetuksen soveltamissäännöistä 23.12.2002 annetun komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2342/2002 (EYVL L 357, s. 1; jäljempänä soveltamissäännöt) ensimmäisen osan V osaston säännöksiä, sellaisena kuin niitä sovelletaan esillä olevaan asiaan.

2 Varainhoitoasetuksen 100 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä nimeää tämän jälkeen tarjouskilpailun voittajan noudattaen tarjouspyyntöasiakirjoissa määriteltyjä valinta- ja ratkaisuperusteita ja julkisista hankinnoista annettuja sääntöjä.

2. Hankintaviranomaisen on ilmoitettava jokaiselle hylätylle ehdokkaalle tai tarjoajalle seikat, joiden perusteella tämän ehdokkuus tai tarjous on hylätty, sekä jokaiselle valintaperusteet täyttävän tarjouksen tehneelle, joka sitä kirjallisesti pyytää, valitun tarjouksen ominaisuudet ja siihen liittyvät edut sekä valitun tarjouksen tekijän nimi.

Joitakin tietoja voidaan kuitenkin jättää ilmoittamatta, jos niiden ilmoittaminen estäisi lain soveltamista tai olisi yleisen edun vastaista tai vahingoittaisi julkisyhteisöjen tai yksityisten yritysten laillisia kaupallisia etuja taikka haittaisi tarjoajien välistä rehellistä kilpailua."

3 Soveltamissääntöjen 130 artiklan 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Tarjouskilpailuasiakirjoissa on oltava ainakin

– –

b) edellisiin liittyvä tarjouseritelmä – –

– –

3. Tarjouseritelmässä on ainakin:

– –

c) esitettävä – – tekniset eritelmät

– –”

4 Soveltamissääntöjen 139 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos tarjoushinnat vaikuttavat poikkeuksellisen alhaisilta, hankintaviranomaisen on, ennen tarjousten hylkäämistä tähän syyhyn vedoten, pyydettävä kirjallisesti täsmennyksiä olennaisiksi katsomistaan tarjouksen osista ja tarkastettava niiden sisältö saamansa selvityksen perusteella. Tällaiset täsmennykset voivat koskea erityisesti suorituspaikassa voimassa olevien työsuojelua ja työoloja koskevien säännösten noudattamista.

Hankintaviranomainen voi ottaa huomioon selvitykset, jotka perustuvat

a) valmistusmenetelmän, palvelun suorittamisen tai rakennusmenetelmän taloudellisuuteen;

b) teknisiin ratkaisuihin tai tarjoajaa suosiviin poikkeuksellisen edullisiin olosuhteisiin;

c) tarjoajan esittämän tarjouksen omintakeisuuteen.”

5 Soveltamissääntöjen 146 artiklan 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Edellä 139 artiklassa tarkoitettujen hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisten tarjousten osalta arviointikomitea pyytää täsmennyksiä olennaisiksi katsomistaan tarjouksen osista.”

6 Soveltamissääntöjen 149 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Hankintaviranomaiset tiedottavat ehdokkaille ja tarjoajille viipymättä hankinta- tai puitesopimusta koskevan tarjouskilpailun ratkaisua tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevista päätöksistään sekä perusteista päätökselleen luopua tarjouskilpailun kohteena olleen hankinta- tai puitesopimuksen tekemisestä tai dynaamisen hankintajärjestelmän käyttöönotosta tai aloittaa menettely uudelleen.

2. Hankintaviranomaisen on viimeistään viidentoista kalenteripäivän kuluessa asiaa koskevan kirjallisen pyynnön vastaanottamisesta toimitettava pyytäjälle varainhoitoasetuksen 100 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut tiedot.

3. Yhteisön toimielinten omaan lukuunsa tekemien hankintojen osalta, joiden arvo on vähintään jokin 158 artiklassa vahvistetuista kynnysarvoista ja jotka eivät jää direktiivin 2004/18/EY soveltamisalan ulkopuolelle, hankintaviranomainen ilmoittaa samanaikaisesti ja henkilökohtaisesti jokaiselle hylätylle ehdokkaalle ja tarjoajalle kir-

jeitse, faksitse tai sähköpostitse, ettei näiden ehdokkuushakemusta tai tarjousta ole hyväksytty, jommassakummassa seuraavista vaiheista:

a) viipymättä sen jälkeen, kun poissulkemis- ja valintaperusteisiin perustuvat päätökset on tehty, ja ennen ratkaisupäätöstä, kun kyse on kahdessa erillisessä vaiheessa toteutettavista hankintamenettelyistä;

b) ratkaisupäätösten ja tarjousten hylkäämispäätösten osalta mahdollisimman pian ratkaisupäätöksen tekemisen jälkeen ja viimeistään seuraavalla viikolla.

Hankintaviranomaisen on kussakin tapauksessa ilmoitettava tarjouksen tai ehdokkuushakemuksen hylkäämisen syyt ja käytettävissä olevat muutoksenhakukeinot.

Hankintaviranomaiset ilmoittavat samanaikaisesti kun hylätyille ehdokkaille tai tarjoajille ilmoitetaan hylkäämisestä myöntöpäätöksestä tarjouskilpailun voittajalle täsmentäen samalla, ettei ilmoitettu päätös sido asianomaista hankintaviranomaista.

Hylätyt tarjoajat tai ehdokkaat voivat pyytää lisätietoja hylkäämisen syistä kirjeitse, faksitse ja sähköpostitse, ja kaikki valintaperusteet täyttävän tarjouksen tehneet tarjoajat voivat pyytää tietoja valitun tarjouksen ominaispiirteistä ja siihen liittyvistä eduista, ja heille voidaan ilmoittaa tarjouskilpailun voittajan nimi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta varainhoitoasetuksen 100 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan säännösten soveltamista. Hankintaviranomaisten on esitettävä tiedot enintään 15 kalenteripäivän kuluessa pyynnön saamisesta.”

7 Tarjouspyyntöä DIGIT/R2/PO/2007/022, jonka otsikko on ”Microsoftin tuotteiden suurasiakasjälleenmyyjät (LAR 2007)” ja jonka komissio on julkaissut Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa (EUVL 2007, S 183; jäljempänä tarjouspyyntö), koskevien teknisten eritelmien 3.3 kohdassa täsmennetään seuraavaa:

”Poiketen siitä, ’mitä niiden tarjoajien käyttöön laaditussa oppaassa, jotka jättävät tarjouksen vastauksena tietotekniikan pääosaston tekemään tarjouspyyntöön’, todetaan, tämän tarjouspyynnön perusteella tehtävään sopimukseen sovelletaan Euroopan yhteisöjen oikeutta, jota Belgian oikeus täydentää niiltä osin kuin kyseessä olevaa oikeuskysymystä ei ole säännelty yhteisöjen oikeudessa.”

8 Niiden tarjoajien käyttöön laaditun oppaan, jotka jättävät tarjouksen vastauksena tietotekniikan pääosaston tekemään tarjouspyyntöön, 1.1.1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”EU:n toimielinten, virastojen ja muiden elinten julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyihin sovelletaan erityisesti seuraavia säännöksiä:

(1) Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25.6.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 ensimmäisen osan V osasto, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna

(2) Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25.6.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 soveltamissäännöistä 23.12.2002 annetun komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2342/2002 ensimmäisen osan V osasto, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna

(3) Julkisia hankintoja koskeva Maailman kauppajärjestön sopimus, johon Euroopan yhteisö liittyi julkisia hankintoja koskevan GATT-sopimuksen muuttamista koskevan pöytäkirjan tekemisestä 16.11.1987 tehdyllä neuvoston päätöksellä.”

B *Kansallinen säännöstö*

9 Kauppatavoista ja kuluttajalle annettavista tiedoista sekä kuluttajansuojasta 14.7.1991 annetun lain (Moniteur belge 29.8.1991, s. 18712; jäljempänä Belgian kauppatapoja koskeva laki) 40 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Kauppias ei saa tarjota myytäväksi tai myydä tuotetta tappiollisesti.

Tappiollisena myyntinä pidetään kaikkea sellaiseen hintaan tapahtuvaa myyntiä, joka alittaa tuotteen laskutetun hankintahinnan tai laskutettavan jälleenhankintahinnan.

– –”

Tosiseikat

10 Komissio julkaisi Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa (EUVL S 63) hankintamenettelyä, jonka otsikko oli ”Microsoftin tuotteiden suurasiakasjälleenmyyjät (LAR 2007)” ja viite DIGIT/R2/PO/2007/022, koskevan ennakkotietoilmoituksen 30.3.2007 sellaisen puitesopimuksen tekemistä varten, jolla otettaisiin käyttöön yksi ainoa ostopaikka, josta komissio ja muut toimielimet hankkisivat Microsoft-nimisen toimittajan (jäljempänä toimittaja) ohjelmistoja ja lisenssejä.

11 Kantaja PC-Ware Information Technologies BV sai jäljennöksen mainittua hankintaa koskevista teknisistä eritelmistä 21.9.2007 päivätyllä kirjeellä.

12 Komissio julkaisi tarjouspyyntöä koskevan hankintailmoituksen 22.9.2007.

13 Kantaja osoitti tarjouksensa komissiolle 2.11.2007. Kyseisessä tarjouksessa ilmoitettiin, että erityisesti Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:n, joka kieltää tappiollisen myynnin, mukaisesti kantajan toimittajan tuotteiden ja lisenssien hinnoista kyseisen hankinnan yhteydessä myöntämä alennus on 17,70 prosenttia.

14 Komissio pyysi 3.12.2007 päivätyllä kirjeellä valittua tarjoajaa vahvistamaan sen, että sen tarjous oli sovellettavan lainsäädännön mukainen, ja erityisesti, ettei se myynyt tappiolla. Valittu tarjoaja vahvisti noudattavansa tätä vaatimusta 4.12.2007 päivätyllä kirjeellä.

15 Komissio teki 10.1.2008 päätöksen siitä, että kyseessä oleva hankinta annetaan valitulle tarjoajalle.

16 Komissio ilmoitti kantajalle 11.1.2008 päivätyllä kirjeellä päätöksestään hylätä kantajan tarjous sillä perusteella, että hankinnasta päättämiseen sovellettavan kaavan soveltamisen perusteella siinä ei ollut paras laadun ja hinnan suhde. Mainitussa kirjeessä ilmoitettiin myös, että kantajalla oli mahdollisuus pyytää täydentäviä tietoja.

17 Kantaja pyysi komissiolta 16.1.2008 päivätyllä sähköpostiviestillä, jota seurasi muistutusviesti 18.1.2008, arviointikokouksen järjestämistä ja täsmensi erityisesti, että mainitun kokouksen tavoitteena oli saada käsitys kantajan tarjouksen vahvuuksista ja heikkouksista hyväksyttyyn tarjoukseen verrattuna, jotta arvioinnin tulos olisi paremmin ymmärrettävissä.

18 Tämän pyynnön johdosta komissio järjesti kantajan edustajien kanssa arviointikokouksen, joka pidettiin 28.1.2008.

19 Kirjeellä, joka oli päivätty 29.1.2008, komissio ilmoitti kantajalle kyseistä hankintaa varten valitun tarjoajan nimen sekä toimitti arviointikokouksen pöytäkirjan, jossa todettiin muun muassa, että valitun tarjoajan tarjoushinta oli 81,75 prosenttia niiden tuotteiden hinnasta, joita kyseessä oleva hankinta koski, eli alennus oli 18,25 prosenttia. Mainitussa kirjeessä ilmoitettiin myös, että kyseinen hankinta oli annettu valitulle tarjoajalle sen vuoksi, että sen tarjouksessa laadun ja hinnan suhde oli paras.

20 Komissio teki 21.2.2008 valitun tarjoajan kanssa sopimuksen, jonka viite on DI 06270 00.

21 Komissio julkaisi 15.3.2008 ilmoituksen tehdystä sopimuksesta Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa (EUVL S 53).

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

22 Kantaja nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 10.3.2008 jättämällään kannekirjelmällä.

23 Asianosaisten lausumat sekä niiden vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 7.7.2009 pidetyssä istunnossa.

24 Kantaja vaatii unionin yleistä tuomioistuinta

– ottamaan kanteen tutkittavaksi

– kumoamaan komission tekemän päätöksen, joka on annettu tiedoksi 11.1.2008 päivätyllä kirjeellä ja jolla kantajan tarjouspyyntöön DIGIT/R2/PO/2007/022-LAR 2007 tekemä tarjous hylätään ja hankinta annetaan valitulle tarjoajalle

– toteamaan, että komission lainvastainen menettely on sellainen virhe, joka johtaa komission vastuun syntymiseen

– toissijaisesti siinä tapauksessa, että hankinta on jo toteutettu silloin, kun unionin yleinen tuomioistuin antaa tuomionsa, tai että hylkäyspäätöstä ei voida enää kumota, velvoittaa komission maksamaan vahingonkorvausta 654 962,38 euroa korvauksena kantajalle tästä menettelystä aiheutuneesta vahingosta

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

25 Komissio vaatii unionin yleistä tuomioistuinta

– jättämään kumoamisvaatimuksen kokonaan tutkimatta tai ainakin toteamaan, ettei se ole perusteltu

– jättämään vahingonkorvausvaatimuksen tutkimatta tai ainakin toteamaan, ettei se ole perusteltu

– velvoittamaan kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

A *Kumoamisvaatimus*

26 On todettava, että edellä 24 kohdassa esitetyssä toisessa vaatimuskohdassaan kantaja vaatii sen komission tekemän päätöksen, joka on annettu tiedoksi 11.1.2008 päivätyllä kirjeellä ja jolla kantajan tarjous hylätään ja hankinta annetaan valitulle tarjoajalle, kumoamista.

27 Kuten edellä 16 kohdasta ilmenee, komissio on kuitenkin 11.1.2008 päivätyllä kirjeellä vain ilmoittanut kantajalle päätöksestään hylätä kantajan tarjous sillä perusteella, että hankinnasta päättämiseen sovellettavan kaavan soveltamisen perusteella siinä ei ollut paras laadun ja hinnan suhde. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että mainitun kirjeen ei sellaisenaan voida katsoa sisältävän päätöstä hankinnan

antamisesta valitulle tarjoajalle. Kuten edellä 15 kohdassa on todettu, esillä olevassa asiassa hankintapäätös on tehty 10.1.2008.

28 Oikeuskäytännöstä kuitenkin ilmenee, että sen päätöksen kumoamisvaatimus, että hankinta annetaan tietylle tarjoajalle, ja sen päätöksen kumoamisvaatimus, että jonkin toisen tarjoajan samaa hankintaa koskeva tarjous hylätään, liittyvät läheisesti toisiinsa (ks. vastaavasti asia T-195/05, Deloitte Business Advisory v. komissio, tuomio 18.4.2007, Kok., s. II-871, 113 kohta).

29 Näin ollen on katsottava, että esillä olevassa asiassa riidanalaisena päätöksenä on samalla sekä hylkäyspäätös että hankintapäätös.

1. *Kumoamisvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen*

30 Komissio ei muodollisesti tee oikeudenkäyntiväitettä mutta tuo esiin, että kumoamisvaatimus on jätettävä tutkimatta yhtäältä, koska kantajalla ei ole oikeussuojan tarvetta, ja toisaalta, koska vaatimuksella ei ole kohdetta.

a) Kantajan oikeussuojan tarpeen puuttuminen

Asianosaisten lausumat

31 Komissio katsoo, että kumoamisvaatimus on jätettävä tutkimatta oikeussuojan tarpeen puuttumisen vuoksi. Jos kantajan kanteensa tueksi esittämä väite, jonka mukaan kyseessä olevassa tarjouskilpailussa valitun tarjoajan tarjous on Belgian kauppatapoja

koskevan lain 40 §:n, jossa kielletään tappiollinen myynti, vastainen, olisi hyväksyttävä, siitä seuraisi, että myös kantajan tarjous rikkoisi Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:ää. Komission mukaan kantaja myöntää itsekin myyneensä tuotteita katteetta, mikä Belgian kauppatapoja koskevan lain mukaan on myös rinnastettava tappiolliseen myyntiin. Tästä seuraa komission mukaan, ettei kantajan tarjouksella ainoastaan olisi mitään mahdollisuutta tulla hyväksytyksi vaan ettei kantaja myöskään voi edes vaatia vahingonkorvausta, koska komission lainvastaiseksi väitetty toimi ei aiheuta kantajalle mitään vahinkoa.

32 Kantaja tuo esiin, että komission näkemykset, jotka koskevat kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumista sen vuoksi, ettei oikeussuojan tarvetta ole, koskevat asian asiakysymystä, joten ne eivät liity kanteen tutkittavaksi ottamista koskevaan kysymykseen.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

33 On muistutettava siitä, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nostama kumoamiskanne voidaan tutkia vain siltä osin kuin tällä henkilöllä on intressi saada riidanalainen toimi kumotuksi. Tällainen intressi edellyttää, että riidanalaisen toimen kumoamisella saattaa sinällään olla oikeudellisia seurauksia ja että kanteen lopputuloksesta voisi näin olla hyötyä sen nostajalle (ks. asia T-387/04, EnBW Energie Baden-Württemberg v. komissio, määräys 30.4.2007, Kok., s. II-1195, 96 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

34 On todettava, että komission väitteet, jotka koskevat kantajan oikeussuojan tarpeen puuttumista, perustuvat oletukseen, jonka mukaan Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:ää olisi sovellettava esillä olevaan asiaan. Komission kirjelmistä nimittäin ilmenee nimenomaisesti, että kantajan oikeussuojan tarve puuttuu vain, jos unionin

yleisen tuomioistuimen olisi katsottava, että valitun tarjoajan tarjous on Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:n vastainen.

35 Unionin yleinen tuomioistuin toteaa kuitenkin, että komission kirjelmien toista kanneperustetta koskevista kohdista ilmenee, että se riitauttaa kyseisen säännöksen soveltamisen esillä olevaan asiaan. Näin ollen on katsottava, kuten kantaja väittää, että kysymys siitä, sovelletaanko Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:ää, kuuluu kumoamisvaatimuksen aineellisen tarkastelun piiriin.

36 Koska komissio ei näin ollen ole esittänyt asian kannalta merkityksellisiä perusteluja oikeussuojan tarpeen puuttumista koskevien väitteidensä tueksi, kyseinen oikeudenkäyntiväite on siis hylättävä.

b) Kumoamisvaatimuksen kohteen puuttuminen

Asianosaisten lausumat

37 Komissio katsoo, että kantaja vaatii enää vain vahingonkorvausta ja että sen pääasiallinen kumoamisvaatimus on jäänyt vaille kohdetta. Kyseinen hankinta on nimittäin komission mukaan jo osittain toteutettu, mikä kantajan vaatimusten osalta merkitsisi sitä, että kantaja on luopunut esillä olevan kanteen osalta kumoamisvaatimuksestaan ja korvannut sen vahingonkorvausvaatimuksella.

38 Kantaja kiistää komission väitteet ja väittää, että sillä on edelleen intressi riidanalaisen päätöksen kumoamiseen.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

39 Jotta kantaja säilyttää oikeudenkäyntivaiheessa intressin riidanalaisen toimen kumoamiseen, mainitun kumoamisen on oikeuskäytännön mukaan oltava sellaisenaan omiaan tuottamaan oikeusvaikutuksia, jotka voivat merkitä erityisesti mainitusta toimesta seuranneiden haitallisten vaikutusten korjaamista tai sen estämistä, että tapahtuneeksi väitettyyn lainvastaisuuteen syyllistytään uudelleen vastaisuudessa (ks. vastaavasti asia 207/86, Apesco v. komissio, tuomio 26.4.1988, Kok., s. 2151, 16 kohta; asia T-102/96, Gencor v. komissio, tuomio 25.3.1999, Kok., s. II-753, 41 kohta ja asia T-133/03, Schering-Plough v. komissio ja EMEA, määräys 5.12.2007, 31 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

40 Esillä olevassa asiassa, kun kyse on kyseessä olevan sopimuksen kaltaisesta puitesopimuksesta, joka voi olla mallina vastaavien sopimusten tekemiselle tulevaisuudessa, on olemassa intressi sen estämiseen, ettei kantajan tapahtuneeksi väittämä lainvastaisuus toistuisi tulevaisuudessa. Näin ollen komissio on väärässä väittäessään, että kumoamiskanne on jäänyt kohdetta vaille.

41 Kun edellä 36 ja 40 kohdassa esitetyt näkemykset otetaan huomioon, nyt käsiteltävänä oleva kumoamisvaatimus on otettava tutkittavaksi.

2. *Asiakysymys*

42 Riidanalaisen päätöksen kumoamista koskevan vaatimuksensa tueksi kantaja esittää kaksi perustetta, joista ensimmäinen perustuu siihen, että perusteluvelvollisuutta on rikottu, ja toinen siihen, että on rikottu julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 31.3.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/18/EY

(EUVL L 134, s. 114) 55 artiklan säännöksiä sekä soveltamissääntöjen 139 artiklan 1 kohtaa ja 146 artiklan 4 kohtaa luettuina yhdessä Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:n säännösten, joissa kielletään tappiollinen myynti, kanssa.

43 Nyt käsiteltävänä olevan kanteen kohteen rajaamiseksi on ensin tutkittava, onko toinen kanneperuste perusteltu.

a) Toinen kanneperuste, joka perustuu direktiivin 2004/18 55 artiklan sekä soveltamissääntöjen 139 artiklan 1 kohdan ja 146 artiklan 4 kohdan, luettuina yhdessä Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:n säännösten kanssa, säännösten rikkomiseen

Asianosaisten lausumat

44 Kantaja tuo esiin ensinnäkin sen, että kun se on jättänyt tarjouksensa, se on nimenomaisesti kiinnittänyt komission huomiota siihen, että se ehdotti kyseessä olevan hankintamenettelyn yhteydessä mahdollisimman suurta alennusprosenttia eli 17,70:tä prosenttia. Kyseinen suurin mahdollinen alennusprosentti päti kantajan mukaan kaikkiin kyseistä hankintamenettelyä koskeviin tarjouksiin, valitun tarjoajan tarjous mukaan lukien. Väitteensä tueksi kantaja tukeutuu 29.10.2007 päivättyyn kirjeeseen, jonka toimittaja on sille osoittanut ja joka on kantajan 2.11.2007 päivätyn tarjouksen liitteenä (jäljempänä toimittajan kirje). Kantaja väittää lisäksi sen seikan tukevan

väitettä, että kolme muuta tarjoajaa on jättänyt tarjouksen, joka sisältää 17,70 prosentin alennuksen, mikä oli komission tiedossa.

45 Kantaja toteaa kuitenkin, että asiakirja-aineistosta ilmenee, että valitun tarjoajan tarjous käsitti ehdotuksen 18,25 prosentin alennuksesta, joka oli suurempi kuin toimittajan kaikille jälleenmyyjille myöntämä alennus. Kantajan mukaan mainittu alennus on siis vastoin Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:ää, jossa kielletään tappiollinen myynti ja jota teknisten eritelmien 3.3 kohdan mukaan sovelletaan esillä olevaan asiaan. Näin ollen kyseisen valitun tarjoajan ehdottaman alennuksen tason vuoksi kyseisen tarjoajan tarjous oli soveltamissääntöjen 139 artiklan 1 kohdassa ja 146 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu hinnaltaan poikkeuksellisen alhainen tarjous.

46 Kantaja väittää siis, että valitessaan valitun tarjoajan tarjouksen, vaikka se oli hinnaltaan poikkeuksellisen alhainen tarjous, komissio rikkoi direktiivin 2004/18 55 artiklaa sekä soveltamissääntöjen 139 artiklan 1 kohtaa ja 146 artiklan 4 kohtaa. Kantaja katsoo, että komission olisi välittömästi pitänyt hylätä mainitunlainen tarjous.

47 Kantaja esittää toiseksi, että koska komissio ei kantajan toimittamista tiedoista huolimatta tarkastanut sitä, rikkoiko valitun tarjoajan tarjous tappiollisen myynnin kieltoa, komissio loukkasi hyvän hallinnon periaatetta sen vuoksi, ettei se ollut tutkinut kaikkia merkityksellisiä seikkoja huolellisesti ja puolueettomasti.

48 Kantaja huomauttaa kolmanneksi, että Belgian kauppatapoja koskevan lain 95 ja 98 §:n tai Belgian siviililain 6 ja 1133 §:n mukaan kaikki, joita asia koskee, voivat riitauttaa komission valitun tarjoajan kanssa tekemän sopimuksen lainmukaisuuden Belgian tuomioistuimissa.

49 Komissio kiistää kantajan väitteet ja vaatii toisen kanneperusteen hylkäämistä perusteettomana.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

– Toisen kanneperusteen osat, jotka perustuvat siihen, ettei direktiiviä ja Belgian lakia ole noudatettu

50 Ensinnäkin on aivan aluksi todettava, että toinen kanneperuste perustuu erityisesti direktiivin 2004/18 55 artiklan rikkomiseen. Direktiivin 2004/18 adressaatteina ovat kuitenkin siinä mainitut jäsenvaltiot, eikä sitä näin ollen sovelleta yhteisön toimielimen tekemiin julkisiin hankintoihin, joista esillä olevassa asiassa on kyse. Näin ollen toisen kanneperusteen tämä osa on hylättävä tehottomana.

51 Toiseksi on todettava, että kantajan kirjelmistä ilmenee, että toinen kanneperuste perustuu yhtäältä lähinnä siihen, että hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisiin tarjouksiin sovellettavia yhteisön oikeuden säännöksiä eli soveltamissääntöjen 139 artiklan 1 kohtaa ja 146 artiklan 4 kohtaa on rikottu, ja toisaalta siihen, että kantaja viittaa näiden yhteisön oikeuden säännösten yhteydessä Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:n säännöksiin.

52 Yhtäältä on todettava, että kantaja näin ollen moittii komissiota nimenomaisesti siitä, että komissio on rikkonut soveltamissääntöjen mainittuja artikloja.

53 Toisaalta unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että kantaja rinnastaa Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:ssä tarkoitetun tappiollisen myynnin hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisiin tarjouksiin kahdessa suhteessa. Ensinnäkin kantaja väittää, että valitun tarjoajan tarjouksessa on kyse sekä tappiollisesta myynnistä että hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisesta tarjouksesta, koska siinä ehdotetaan toimittajan myöntämää alennusta suurempaa alennusta. Toiseksi kantaja katsoo, että valitun tarjoajan tarjous olisi soveltamissääntöjen 139 artiklan 1 kohdan säännösten mukaan välittömästi pitänyt jättää kyseessä olevan hankintamenettelyn ulkopuolelle sekä siksi, että se oli hinnaltaan poikkeuksellisen alhainen tarjous, että siksi, että se oli tappiollista myyntiä.

54 Kolmanneksi on todettava, kuten varainhoitoasetuksen 100 artiklan 1 kohdan säännöksistä ilmenee, että tarjouskilpailun voittajan valinta on tehtävä noudattaen valinta- ja ratkaisuperusteita ja julkisista hankinnoista annettuja sääntöjä. Saman artiklan säännöksistä ilmenee myös, että valinta- ja ratkaisuperusteet määritellään ennakolta tarjouspyyntöasiakirjoissa.

55 Kuten edellä 1 kohdassa on kuitenkin muistutettu, komission tavaranhankintamenettelyyn sovelletaan vain varainhoitoasetuksen ensimmäisen osan V osaston ja soveltamissääntöjen ensimmäisen osan V osaston säännöksiä.

56 On lisäksi todettava, että soveltamissääntöjen 139 artiklan 1 kohta ja 146 artiklan 4 kohta, joiden rikkomiseen kantaja toisessa kanneperusteessaan vetoaa, kuuluvat soveltamissääntöjen ensimmäisen osan V osaston 1 luvun 3 jaksoon, jonka otsikko on ”Hankintamenettelyt”.

57 Näin ollen soveltamissääntöjen 139 artiklan 1 kohdan ja 146 artiklan 4 kohdan säännökset ovat ensinnäkin varainhoitoasetuksen 100 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja julkisista hankinnoista annettuja sääntöjä. Näin ollen on katsottava, että toinen kanneperuste perustuu lähinnä julkisista hankinnoista annettujen sääntöjen rikkomiseen.

58 Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin toteaa, kuten edellä 45 kohdasta ilmenee, että kantaja perustaa väitteensä, jonka mukaan Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:ää sovelletaan esillä olevaan asiaan, teknisten eritelmien 3.3 kohdan määräyksiin.

59 Soveltamissääntöjen 130 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 3 kohdan c alakohdan mukaan tekniset eritelmät ovat tarjouseritelmän, joka taas on tarjouspyyntöasiakirja, osia.

60 Edellä 57 kohdassa tehdyn sen päätelmän perusteella, jonka mukaan riidanalaisen päätöksen kumoamista koskevan vaatimuksen tueksi esitetty toinen peruste perustuu lähinnä varainhoitoasetuksen 100 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun julkisista hankinnoista annetun säännön rikkomiseen, on näin ollen todettava, että kantaja vetoaa virheellisesti kyseessä olevan tarjouspyynnön teknisten eritelmien määräykseen, joka ei ole julkisista hankinnoista annettu sääntö, väittääkseen, että Belgian kauppatavoista annetun lain 40 § soveltuu esillä olevaan asiaan.

61 Ylimääräisenä perusteluna on täsmennettävä, että vaikka katsottaisiin, että kantaja olisi itsenäisesti vedonnut siihen, että Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:ää on rikottu, mainitunlainen väite ei voisi menestyä.

62 Unionin yleisellä tuomioistuimella on nimittäin toimivalta ratkaista kumoamiskanne, jonka perusteena on puuttuva toimivalta, olennaisen menettelymääräyksen rikkominen, perustamissopimusten tai niiden soveltamista koskevan oikeussäännön rikkominen taikka harkintavallan väärinkäyttö. Tästä seuraa, että unionin yleinen tuomioistuin ei voi käsitellä Belgian lainsäädännön väitettyä rikkomista oikeudellisena kysymyksenä, joka edellyttäisi rajatonta oikeudellista valvontaa. Tällainen valvonta kuuluu yksinomaan Belgian viranomaisille (ks. vastaavasti asia T-139/99, AICS v. parlamentti, tuomio 6.7.2000, Kok., s. II-2849, 40 kohta).

63 Hyvän hallinnon sekä unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden välisen vilpittömän yhteistyön periaatteiden mukaan komissiolla oli kuitenkin velvollisuus varmistua siitä, että nyt kyseessä olevassa tarjouspyynnössä asetetuilla ehdoilla ei houkuteltu potentiaalisia tarjoajia rikkomaan Belgian kansallista lainsäädäntöä, jota mahdollisesti sovelletaan esillä olevassa asiassa kyseessä olevaan sopimukseen (ks. analogisesti edellä 62 kohdassa mainittu asia AICS v. parlamentti, tuomion 41 kohta ja asia T-365/00, AICS v. parlamentti, tuomio 11.6.2002, Kok., s. II-2719, 63 kohta), ja tämä kysymys on tosiseikkojen arviointia (em. asia AICS v. parlamentti, tuomio 11.6.2002, 63 kohta).

64 Esillä olevassa asiassa unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että 2.11.2007 päivätyn kantajan kirjeen, jossa kantaja kiinnitti komission huomiota siihen, että sen tarjous oli Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:n säännösten mukainen, johdosta komissio pyysi valittua tarjoajaa 3.12.2007 päivätyllä kirjeellä vahvistamaan sen, että sen tarjous oli sovellettavan lainsäädännön mukainen, ja erityisesti sen, ettei valittu tarjoaja myynyt tappiolla, minkä valittu tarjoaja vahvistikin 4.12.2007 päivätyllä kirjeellä. Kun komissio teki näin, on katsottava, että se huolehti siitä, ettei se houkuttele sen Belgian

kansallisen lainsäädännön rikkomiseen, jota esillä olevassa asiassa kyseessä olevaan sopimukseen mahdollisesti sovelletaan.

65 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo lisäksi, ettei kantaja ole näyttänyt, että valitun tarjoajan tarjous merkitsisi ilmeisesti tai väistämättä Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:n rikkomista. Kantaja nimittäin tyytyy olettamaan, että valittu tarjoaja oli saanut saman alennuksen kuin kantaja, ja perustaa väitteensä siitä, että valitun tarjoajan tarjous oli Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:ssä tarkoitettua tappiollista myyntiä, toimittajan kirjeeseen. Kantajan mukaan mainitusta kirjeestä ilmenee, että toimittajan myöntämä enimmäisalennusprosentti oli kyseessä olevan tarjouspyyntömenettelyn yhteydessä kaikille jälleenmyyjille, valittu tarjoaja mukaan lukien, 17,70 prosenttia.

66 Toimittajan kirjeestä ei kuitenkaan voida päätellä, että mainittu kantajan tarjouksessaan ehdottama alennus koski kaikkia toimittajan jälleenmyyjiä.

67 Mainitun kirjeen kahdessa ainoassa kappaleessa nimittäin todetaan seuraavaa:

”Vahvistamme täten, että kyseessä olevan tarjouspyyntömenettelyn osalta Custom Enterprise -sopimusta koskeva suurasiakasalennuksenne on 17,70 %.

Select -sopimukselle saamanne suurasiakasalennus mainitaan Microsoftin Select -hinnastossa.”

68 Toimittajan kirjeen, jonka ainoa vastaanottaja kantaja oli, sanamuodosta ilmenee, että sen kirjoittaja ilmoitti selvästi sen alennuksen määrän, jonka ainoastaan kantaja saattoi saada. Mainitun esityksen perusteella ei siis ilman muita tietoja voida katsoa, kuten kantaja väittää, että ilmoitettu alennus olisi se alennus, joka kaikille jälleenmyyjille annettaisiin.

69 On lisäksi todettava, että kantajan väite, jonka mukaan muut jälleenmyyjät olisivat jättäneet komissiolle tarjouksen, joka sisälsi 17,70 prosentin alennuksen, on pelkkä väite, jonka tueksi ei ole esitetty ainuttakaan todistetta.

70 Vaikka näin ollen katsottaisiinkin, että Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:ää sovellettaisiin esillä olevaan asiaan, kantaja ei ole osoittanut, että komissio olisi tehnyt ilmeisen arviointivirheen arvioidessaan valitun tarjoajan tarjouksen lainmukaisuutta mainitun säännöksen perusteella.

– Toisen kanneperusteen osa, joka perustuu soveltamissääntöjen rikkomiseen

71 On tutkittava, onko komissio menetellyt virheellisesti, kuten kantaja väittää, kun se ei niiden tietojen perusteella, jotka sillä oli siitä, että valitun tarjoajan tarjous oli hinnaltaan poikkeuksellisen alhainen, välittömästi ole jättänyt kyseistä tarjousta tarjouskilpailun ulkopuolelle soveltamissääntöjen 139 artiklan 1 kohdan ja 146 artiklan 4 kohdan säännösten mukaan.

72 Tältä osin on todettava, että soveltamissääntöjen 139 artiklan 1 kohdasta seuraa, että hankintaviranomaisen on ennen tarjouksen hylkäämistä poikkeuksellisen alhaisena annettava tarjoajan selittää tai suorastaan perustella tarjoustaan. Velvollisuus tutkia tarjouksen vakavuus on seurausta tarjouksen luotettavuuden suhteen ennalta vallitsevista epäilyistä, kun tiedossa niin ikään on, että tämän artiklan pääasiallisena tarkoituksena on, ettei tarjoajaa syrjäytetä menettelyssä ilman, että tällä on ollut tilaisuus perustella poikkeuksellisen alhaiselta vaikuttavan tarjouksensa sisältö (asia T-148/04, TQ3 Travel Solutions Belgium v. komissio, tuomio 6.7.2005, Kok., s. II-2627, 49 kohta).

73 On myös muistutettava siitä, että komissiolla on laaja harkintavalta huomioon otettavien seikkojen osalta päätettäessä tarjouskilpailun ratkaisemisesta ja että unionin yleisen tuomioistuimen harjoittaman valvonnan on rajoituttava sen tutkimiseen, että menettelyä ja perusteluja koskevia sääntöjä on noudatettu, että tosiseikat pitävät aineellisesti paikkansa, ettei asiassa ole tehty ilmeistä arviointivirhettä ja ettei harkintavaltaa ole käytetty väärin (ks. edellä 72 kohdassa mainittu asia TQ3 Travel Solutions Belgium v. komissio, tuomion 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

74 Esillä olevassa asiassa ainoa tieto, johon kantaja perustaa väitteensä siitä, että valitun tarjoajan tarjous oli hinnaltaan poikkeuksellisen alhainen, on jälleen toimittajan kirje. Tältä osin kantaja väittää, että kyseistä enimmäisalennusprosenttia olisi sovellettu kaikkiin kyseessä olevaan hankintamenettelyyn liittyviin tarjouksiin valitun tarjoajan tarjous mukaan lukien.

75 Kun unionin yleisen tuomioistuimen edellä 65–68 kohdassa esittämät näkökohdat otetaan huomioon, on kuitenkin todettava, että toimittajan kirjeen sanamuoto ei tue mainitunlaista väitettä.

76 Kun näin ollen otetaan huomioon komissiolla ollut laaja harkintavalta tarjouspyyntöön perustuvassa hankintamenettelyssä huomioon otettavien seikkojen osalta, kantaja on väärässä moittiessaan komissiota siitä, ettei komissio ole ottanut huomioon sitä, että valitun tarjoajan tarjous oli hinnaltaan poikkeuksellisen alhainen, ja siis jättänyt soveltamissääntöjen 139 artiklan 1 kohdan säännösten nojalla kyseistä tarjousta tarjouskilpailun ulkopuolelle.

77 Kantajan toisen kanneperusteensa tueksi myös esittämät kaksi seuraavaa perustelua eivät voi muuttaa tätä päätelmää.

78 Ensinnäkin siitä kantajan väitteestä, joka koskee hyvän hallinnon periaatteen loukkaamista, joka kantajan mukaan johtuu siitä, että komissio ei ole noudattanut velvollisuuttaan tutkia huolellisesti ja puolueettomasti kaikki esillä olevassa asiassa merkityksellisiä seikkoja ja täsmällisemmin sanottuna ei ole hylännyt valitun tarjoajan tarjousta hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisena, riittää, kun todetaan, että vaikka komissio ei ollut luokitellut mainittua tarjousta hinnaltaan poikkeuksellisen alhaiseksi, se oli noudattanut huolellisuutta valitun tarjoajan tarjouksen arvioinnissa. Kuten unionin yleinen tuomioistuin nimittäin on edellä 64 kohdassa todennut, komissio on pyytänyt valittua tarjoajaa 3.12.2007 päivätyllä kirjeellä vahvistamaan sen, että sen tarjous oli sovellettavan lainsäädännön mukainen, ja erityisesti sen, ettei valittu tarjoaja myynyt tappiolla. Koska kantaja ei siis ole vedonnut muihin seikkoihin sen väitteensä tueksi, että valitun tarjoajan tarjouksen arvioinnissa on loukattu hyvän hallinnon periaatetta, mainittu väite on hylättävä perusteettomana.

79 Toiseksi kantajan väitteestä, joka koskee sitä mahdollisuutta, että komission ja valitun tarjoajan välisen sopimuksen pätevyys mahdollisesti riitautetaan Belgian tuomioistuimissa, on todettava, ettei se liity kyseessä olevassa hankintamenettelyssä tehdyn riidanalaisen päätöksen lainmukaisuuteen, vaan kyseiseen päätökseen perustuvan sopimuksen lainmukaisuuteen. Tästä seuraa, että mainittu väite on hylättävä.

80 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että toinen kanneperuste on hylättävä.

b) Ensimmäinen kanneperuste, joka perustuu perusteluvelvollisuuden noudattamatta jättämiseen

Asianosaisten lausumat

81 Kantaja vetoaa siihen, ettei riidanalaista päätöstä ole perusteltu muodollisesti eikä asiallisesti oikein.

82 Ensinnäkin kantaja huomauttaa, että se oli nimenomaisesti kiinnittänyt komission huomiota yhtäältä siihen, että kyseessä olevaan tarjouspyyntöön sovellettiin Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:ää, ja toisaalta siihen, että se oli tarjouksessaan ehdottanut alennusta, joka oli kaikkein suurin mahdollinen, kun otettiin huomioon mainitussa säännöksessä asetettu kielto myydä tappiolla. Vaikka komissiolla on velvollisuus tutkia huolellisesti ja puolueettomasti kaikki esillä olevassa asiassa merkitykselliset seikat, riidanalaisessa päätöksessä ja arviointikokouksen pöytäkirjassa ei kummassakaan ole tätä merkityksellistä seikkaa koskevaa perustelua eikä niistä myöskään ilmene, että komissio olisi ottanut sen huomioon. Näin ollen riidanalainen päätös on perusteltu liian suppeasti tai epämääräisesti tai epäselvästi. Komissio ei siis ole noudattanut yleistä perusteluvelvollisuuttaan eikä hyvän hallintotavan eurooppalaisen säännöstön, joka on hyväksytty Euroopan parlamentin 6.9.2001 antamalla

päätöslauselmalla (EYVL 2002, C 72 E, s. 331; jäljempänä hyvän hallintotavan säännöstö), 18 artiklaa.

83 Toiseksi kantaja väittää, että komissio ei ole myöskään noudattanut hyvän hallintotavan säännöstön 18 artiklan 2 kohdassa asetettua velvollisuuttaan esittää riidanalaisessa päätöksessä erilliset perustelut Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:n soveltamisesta.

84 Kolmanneksi riidanalaisen päätöksen perusteluista ei kantajan mukaan ilmene, että komissio on todella noudattanut hyvän hallintotavan säännöstön 5 artiklassa tarkoitettua yhdenvertaisen kohtelun periaatetta Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:n soveltamisessa. Näin ollen mainittu perustelu on kantajan mukaan täysin riittämätön.

85 Neljänneksi riidanalaisen päätöksen perustelut eivät kantajan mukaan mahdollista hyvän hallintotavan säännöstön 4 artiklan mukaisesti sen tarkastamista ja valvomista, onko esillä olevaan asiaan sovellettavaa lainsäädäntöä eli yhteisön oikeutta, jota Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 § täydentää, todella sovellettu ja noudatettu.

86 Komissio kiistää kantajan väitteet ja vaatii tämän kanneperusteen hylkäämistä perusteettomana.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

87 Ensinnäkin kantaja vetoaa ensimmäisen perusteluvelvollisuuden noudattamatta jättämistä koskevan väitteensä tueksi lähinnä neljään perusteluun, joiden mukaan

riidanalainen päätös ei ensinnäkään sisältäisi Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:n säännöksistä seuraavan tappiollisen myynnin kieltoa koskevaa perustelua, eikä toiseksi erillistä mainitun 40 §:n säännöksiä koskevaa perustelua, eikä kolmanneksi mitään seikkaa, jonka perusteella voitaisiin todeta, että yhdenvertaisen kohtelun periaatetta on todella noudatettu kyseisen 40 §:n soveltamisessa eikä myöskään neljänneksi seikkaa, jonka perusteella olisi mahdollista tarkastaa ja valvoa, onko yhteisön lainsäädäntöä, jota mainittu 40 § täydentää, todella sovellettu ja noudatettu.

88 Kun otetaan huomioon unionin yleisen tuomioistuimen edellä 60 kohdassa tekemä päätelmä, jonka mukaan Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:ää ei sovelleta kyseessä olevaan tarjouspyyntömenettelyyn, on aivan ensimmäiseksi hylättävä ne neljä perustelua, joihin kantaja vetoaa, siltä osin kuin niillä pyritään osoittamaan se, että riidanalaisessa päätöksessä ei ole noudatettu kyseistä 40 §:ää koskevaa perusteluvelvollisuutta.

89 Toiseksi on todettava, että kantaja viittaa yhtäältä hyvän hallintotavan säännöstön 18 artiklan rikkomiseen ja toisaalta yleisen perusteluvelvollisuuden noudattamatta jättämiseen.

90 On muistutettava siitä, että oikeuskäytännöstä ilmenee, että hyvän hallintotavan säännöstö ei ole säädös vaan parlamentin päätöslauselma, jolla tehdään muutoksia Euroopan oikeusasiamiehen sille tekemään ehdotukseen ja kehotetaan komissiota tekemään asiaa koskeva lakiesitys (asia T-132/06, Gorostiaga Atxalandabaso v. parlamentti, määräys 24.4.2007, 73 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa). Mainittu säännöstö ei näin ollen ole komissiota velvoittava säädös eikä kantaja voi vedota mihinkään kyseiseen säännöstöön perustuvaan oikeuteen.

91 Vaikka kantaja ei nimenomaisesti mainitsekaan EY 253 artiklaa, on kuitenkin katsottava, että kannekirjelmästä ilmenee, että se on tarkoittanut vedota yleiseen perusteluvelvollisuuteen, sellaisena kuin siitä mainitussa artiklassa määrätään.

92 Ensisijaisesti siitä kysymyksestä, onko riidanalaisessa päätöksessä noudatettu yleistä perusteluvelvollisuutta, sellaisena kuin siitä määrätään EY 253 artiklassa, on aivan ensimmäiseksi palautettava mieliin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusteluvelvollisuus riippuu kyseessä olevan toimen luonteesta ja siitä asiayhteydestä, jossa se on tehty. Perusteluista on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmettävä toimielimen päättely siten, että yhtäältä niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt, jotta he voivat puolustaa oikeuksiansa ja varmistaa, onko päätös hyvin perusteltu, ja että toisaalta tuomioistuimet voivat tutkia toimenpiteen laillisuuden (asia C-350/88, Delacre ym. v. komissio, tuomio 14.2.1990, Kok., s. I-395, 15 ja 16 kohta; asia T-217/01, Forum des migrants v. komissio, tuomio 9.4.2003, Kok., s. II-1563, 68 kohta ja edellä 28 kohdassa mainittu asia Deloitte Business Advisory v. komissio, tuomion 45 kohta).

93 Varainhoitoasetuksen 100 artiklan 2 kohdan ja soveltamissääntöjen 149 artiklan 2 kohdan mukaan komission oli esillä olevassa asiassa ilmoitettava kantajalle seikat, joiden perusteella tämän tarjous oli hylätty, ja koska kantaja oli lisäksi tehnyt valintaperusteet täyttävän tarjouksen, valitun tarjouksen ominaisuudet ja siihen liittyvät edut sekä valitun tarjouksen tekijän nimi viimeistään viidentoista kalenteripäivän kuluessa asiaa koskevan kirjallisen pyynnön vastaanottamisesta.

94 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että tämä menettelytapa, josta, sellaisena kuin se on kuvattu varainhoitoasetuksen 100 artiklan 2 kohdassa, ilmenee selkeästi ja yksiselitteisesti toimen tehneen toimielimen päättely, on EY 253 artiklaan kirjatun perusteluvelvollisuuden, sellaisena kuin se on palautettu mieliin edellä 92 kohdassa, tavoitteen mukainen (asia T-250/05, Evropaïki Dynamiki v. komissio, tuomio 12.7.2007, 69 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa; ks. myös vastaavasti asia

T-211/07, AWWW v. Eurofound, tuomio 1.7.2008, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

95 Esillä olevassa asiassa on todettava, että komissio on 11.1.2008 päivätyllä kirjeellään ilmoittanut kantajalle, että sen tarjousta ei ollut valittu, koska tarjouseritelmässä olleen ratkaisukaavan mukaan siinä ei ollut paras laadun ja hinnan suhde. Näin ollen on katsottava, että kantajalle on ilmoitettu varainhoitoasetuksen 100 artiklan ja soveltamissääntöjen 149 artiklan säännösten mukaisesti sen tarjouksen hylkäämisen täsmälliset syyt.

96 Komission velvollisuudesta ilmoittaa kantajalle valitun tarjouksen ominaisuudet ja siihen liittyvät edut sekä valitun tarjouksen tekijän nimi, on todettava, että kantajan asiaa koskevan soveltamissääntöjen 149 artiklan 3 kohdan kolmannen alakohdan säännösten mukaisesti tekemän pyynnön, joka sisältyi kantajan 16.1.2008 päivättyyn sähköpostiviestiin, johdosta komissio järjesti arviointikokouksen antaakseen kantajalle käsityksen sen tarjouksen vahvuuksista ja heikkouksista valitun tarjoajan tarjoukseen verrattuna.

97 On lisäksi todettava, että komissio ilmoitti 29.1.2008 päivätyssä kirjeessä kantajalle ensinnäkin valitun tarjouksen tekijän nimen ja toiseksi se toimitti mainitun kirjeen liitteenä arviointikokouksen pöytäkirjan. Mainittu pöytäkirja oli sellaisten sähkösanomatyylisten muistiinpanojen muodossa, joissa täsmennettiin tarjouksen teknisessä arvioinnissa käytetyt arviointiperusteet sekä kantajan tarjouksen kunkin arviointiperusteen osalta saamat arvosanat ja tästä seuraava kokonaisarvosana. Mainitusta pöytäkirjasta ilmenee, että kantajan tarjous on luokiteltu ensimmäiseksi teknisen arvioinnin perusteella. Taloudellisesta arvioinnista mainitussa pöytäkirjassa on täsmennetty, että kyseinen arviointi perustui tarjoajien toimittajan tuotteiden hinnasta antamaan alennukseen. Tältä osin on ilmoitettu, että kantajan tarjous oli luokiteltu

toiseksi parhaaksi ja että ero valitun tarjoajan tarjouksessa esitettyyn hintaan oli 0,55 prosenttiyksikköä. Arviointikokouksen pöytäkirjasta ilmenee, että tältä osin valitun kaavan mukaan valitun tarjoajan tarjouksen laadun ja hinnan suhde oli parempi kuin kantajan tarjouksen, millä perusteella valitun tarjoajan tarjous hyväksyttiin.

98 Koska toimen perustelua koskeva velvollisuus riippuu asiayhteydestä, jossa se on tehty, kuten edellä 92 kohdassa on jo korostettu, esillä olevassa asiassa on katsottava, että komission kantajalle tämän 16.1.2008 päivätyn sähköpostiviestin johdosta ilmoittamista tiedoista ilmenee komission päättely riittävän selkeästi ja yksiselitteisesti. Mainitut tiedot mahdollistivat näin ollen yhtäältä sen, että kantajalle selvisivät tehdyn toimenpiteen syyt, jotta se saattoi puolustaa oikeuksiansa ja varmistaa, onko riidanalainen päätös perusteltu, ja että toisaalta yhteisöjen tuomioistuimet voivat tutkia mainitun päätöksen laillisuuden.

99 Komissio on näin ollen noudattanut esillä olevassa asiassa EY 253 artiklaan perustuvaa yleistä perusteluvelvollisuutta.

100 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että ensimmäinen kanneperuste on hylättävä.

101 Kun edellä 80 ja 100 kohdassa tehdyt päätelmät otetaan huomioon, riidanalaisen päätöksen kumoamista koskeva vaatimus on hylättävä kokonaisuudessaan.

B *Vahingonkorvausvaatimus*

1. *Asianosaisten lausumat*

102 Kantaja vaatii toissijaisesti siinä tapauksessa, että hankinta on jo toteutettu tai ettei päätöstä voida enää kumota, että sille myönnettäisiin EY 235 ja EY 288 artiklan nojalla vahingonkorvausta. Kantajan mukaan komissio on nimittäin lainvastaisella menettelyllään syyllistynyt virheeseen, joka johtaa vastuun syntymiseen. Kantaja on arvioinut vahingonkorvauksen määräksi oikeuden ja kohtuuden mukaan 654 962,38 euroa, mikä vastaa sitä bruttovoittoa, jonka kantaja olisi saanut, jos kyseinen hankinta olisi annettu kantajalle. Kaikki toisen kumoamisperusteen tueksi esitetyt perustelut, väitteet ja perusteet tukevat kantajan mukaan vahingonkorvausvaatimusta, joka siis kantajan mukaan on riittävällä tavalla perusteltu.

103 Komissio vaatii, että vahingonkorvausvaatimus on ainakin todettava perusteettomaksi.

2. *Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta*

104 Aluksi on todettava, että kannekirjelmässä olevaa kolmatta vaatimuskohtaa, joka koskee sitä, että unionin yleisen tuomioistuimen on todettava, että komission lainvastainen menettely on sellainen virhe, joka johtaa komission vastuun syntymiseen, on tulkittava yhdessä neljännen vaatimuskohdan kanssa, joka koskee sitä, että komissio on velvoitettava maksamaan vahingonkorvausta. Kuten kantajan kannekirjelmässään

toissijaisesti esittämistä perusteluista nimenomaisesti ilmenee, EY 235 ja EY 288 artiklaan perustuva kantajan vahingonkorvausvaatimus on kantajan mukaan perusteltu sen vuoksi, että komissio on lainvastaisella menettelyllään syyllistynyt virheeseen, joka johtaa komission vastuun syntymiseen.

105 Ensisijaisesti on palautettava mieliin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 288 artiklan toisen kohdan perusteella yhteisö on sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa elintensä lainvastaisesta menettelystä ainoastaan, jos seuraavat edellytykset täyttyvät: toimielinten moitittu toiminta on lainvastaista, vahinko on todella syntynyt ja toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (ks. asia T-69/00, FIAMM ja FIAMM Technologies v. neuvosto ja komissio, tuomio 14.12.2005, Kok., s. II-5393, 85 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

106 Koska yhteisön sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun syntymisen kolme edellytystä ovat kumulatiivisia, yhden edellytyksen täyttymättä jääminen riittää vahingonkorvauskanteen hylkäämiseen, eikä tällöin ole tarpeen tutkia muita edellytyksiä (ks. asia T-226/01, CAS Succhi di Frutta v. komissio, tuomio 13.9.2006, Kok., s. II-2763, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

107 Esillä olevassa asiassa on todettava, kuten edellä 71–80 kohdassa esitetyistä perusteluista ilmenee, että kaikki kantajan toisen kumoamisperusteen, johon se vahingonkorvausvaatimuksensa perustelemiseksi tukeutuu, tueksi esittämät perustelut, väitteet ja perusteet on tutkittu ja hylätty. Samoin – kuten edellä 87–100 kohdassa esitetyistä perusteluista ilmenee – kaikki kantajan ensimmäisen kumoamisperusteensa tueksi esittämät perustelut on tutkittu ja hylätty. Lopuksi on todettava, että

kantaja ei vetoa mihinkään muuhun lainvastaisuuteen, joka voitaisiin ottaa huomioon kantajan vahingonkorvausvaatimusta tutkittaessa. Näin ollen riidanalaisen päätöksen väitetty lainvastaisuus ei siis voi olla perusteena yhteisön vastuun syntymiselle.

108 Koska ensimmäinen yhteisön vastuun syntymisen kolmesta edellytyksestä ei täyty, vahingonkorvausvaatimus on hylättävä perusteettomana.

109 Edellä 101 ja 108 kohdassa tehdyistä päätelmistä seuraa, että koko kanne on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

110 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

111 Koska kantaja on hävinnyt esillä olevan asian, se on velvoitettava korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut tämän vaatimuksen mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) PC-Ware Information Technologies BV velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Pelikánová Jürimäe Soldevila Fragoso

Julistettiin Luxemburgissa 11 päivänä toukokuuta 2010.

Allekirjoitukset

Sisällysluettelo

Asiaa koskevat oikeussäännöt ..... II - 1546

A Yhteisön säännöstö ..... II - 1546

B Kansallinen säännöstö ..... II - 1552

Tosiseikat ..... II - 1553

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset ..... II - 1555

Oikeudellinen arviointi ..... II - 1556

A Kumoamisvaatimus ..... II - 1556

1. Kumoamisvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen ..... II - 1557

a) Kantajan oikeussuojan tarpeen puuttuminen ..... II - 1557

Asianosaisten lausumat ..... II - 1557

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 1558

b) Kumoamisvaatimuksen kohteen puuttuminen ..... II - 1559

Asianosaisten lausumat ..... II - 1559

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 1560

2. Asiakysymys ..... II - 1560

a) Toinen kanneperuste, joka perustuu direktiivin 2004/18 55 artiklan sekä soveltamissääntöjen 139 artiklan 1 kohdan ja 146 artiklan 4 kohdan, luettuina yhdessä Belgian kauppatapoja koskevan lain 40 §:n säännösten kanssa, säännösten rikkomiseen ..... II - 1561

Asianosaisten lausumat ..... II - 1561

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 1563

– Toisen kanneperusteen osat, jotka perustuvat siihen, ettei direktiiviä ja Belgian lakia ole noudatettu ..... II - 1563

– Toisen kanneperusteen osa, joka perustuu soveltamissääntöjen rikkomiseen ..... II - 1568

b) Ensimmäinen kanneperuste, joka perustuu perusteluvelvollisuuden noudattamatta jättämiseen ..... II - 1571

Asianosaisten lausumat ..... II - 1571

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 1572

B Vahingonkorvausvaatimus ..... II - 1577

1. Asianosaisten lausumat ..... II - 1577

2. Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 1577

Oikeudenkäyntikulut ..... II - 1579